

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Bégsz. évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy óra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	3 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Kedd, augusztus 2.

Veszélyes

és

téves okoskodás.

Kolozsvár, augusztus 2.

A sajtó nem teljesíthet hasznosabb feladatot, mint azt, ha az önálló vámterületre vonatkozó eszméket tisztázza.

Minduntalan észlelhetők oly jelenségek, melyek azt bizonyítják, hogy még olyan helyen sem látnak tisztán a kérdésben, amelyen a tisztán látást, az elfogulatlan ítéletet az ország legvitalisabb érdekei követelnék.

En azok közé tartozom, kik elismerik Hieronymi miniszter nagy képzettségét; de mennél inkább elismerem ezt, annál jobban kell csodálkoznom azon a beszéden, melyet a képviselőházban mult szerdán mondott.

Oly nyilatkozatokat tartalmaz e beszéd, melyeket nem tett volna a kereskedelmi miniszter, ha tisztán látta e kérdésben; és nem tette volna e nyilatkozatokat akkor sem, ha azt hihetné, hogy azoknak többsége, kik beszédét végighallgatták, tisztán látnak.

Nincs szándékom (a helyszűke miatt) Hieronymi állításait sorra boncolni; csak azokra mutatok rá, a melyek világosan bebizonyítják azt, hogy nem lát tisztán az önálló vámterület kérdésében.

Mi lesz legelső következménye az önálló vámterületnek? — kérdi a miniszter. — Az, hogy igen számos olyan ipari cikk, amelynek behozatalára Magyarország ez idő szerint rá van utalva, meg fog drágulni.

Ugy látszik, a miniszter nem látja tisztán, hogy mi a célja és mi az előnye az önálló vámterületnek.

A célja az, hogy vámpolitikánkat saját belátásunk és érdekeink szerint intézhessük. Uly nagymérvű ügyletséget pedig az országról feltételezni nem szabad, hogy nagy vámokat vessen oly ipari cikkekre, „amelyeknek behozatalára ez idő szerint rá van utalva.”

Attól a nemzetgazdasági tudástól, a mely 1867-ben vezette az

ország sorsának intézőit, ilyen baklövés kitéltet volna; de hála Istennek ezen már túl vagyunk. Nincs olyan nemzetgazdász az országban, a ki nagy vámokkal akarna sújtani oly cikkeket, a melyekre rá vagyunk utalva, hanem kiválasztaná azokat az iparcikkeket, a melyek termelésére megvannak a legkedvezőbb előfeltételek, ezeket védené azért, hogy ezeknek a termelését meghonosítsa; a többi iparcikkre nézve pedig, „a melyekre rá vagyunk utalva”, a vámkokat a külállamok némelyikével kötendő szerződésben a közös vámterület mostani iparvámjainál is alacsonyabbra szabná, cserében azért, hogy a mi mezőgazdasági terményeink kivételével vámmal juthassanak az ilyen terményeket fogyasztó és iparcikkeket elhelyezni óhajtó államokba.

E szerint tehát Hieronymi nem látja, hogy épp ez a célja az önálló vámterületnek (tehát egyenest az ellenkezője annak, a mit ő képzel); és épp az az előnye, hogy oly iparcikkokban, „melyekben behozatalra vagyunk utalva”, vámengedményeket adhasunk (tehát épp az ellenkezőjét tegyük annak, a mit Hieronymi emleget); és ezzel szerezzünk cserébe vámengedményeket a mi agrár cikkeinknek, tehát új piacokat e terményeink számára, mi pedig azokat az iparcikkeket, a melyekben „behozatalra vagyunk utalva” olcsóbban kaphassuk meg.

A fentebbiekből látszik, hogy lehetetlen lenne az önálló vámterület célját jobban félreismerni, mint a hogy ezt Hieronymi idézett mondataival tette.

De — úgy folytatta a miniszter — hogy „csak akkor segíthetünk a magyar iparoson, ha megdrágítjuk a cikkeket.” Hol van azonban olyan nemzetgazdász a XX-dik században, aki diszkrimináció nélkül minden ipart akarna egyszerre meghonosítani egy elmaradt országban és megdrágítana ez által általában minden iparcikket. Ilyen baklövésre gondolni sem lehet, mert ez az eljárás egyenesen ellenkezik az önálló vámterület egyik fő céljával.

»Ha védvámokat fogunk alkalmazni, vajjon Ausztria nem fog-e ellenünk is védvámokat használni?« Ezzel a megszokott ijesztgetéssel állt elő továbbá a miniszter. De elfeledte, hogy az önálló vámterület híveinek esze ágában sincs azt javasolni, hogy Ausztriával szemben általános védvámokat használjunk. Ellenkezőleg, egész az unalomig hirdettük és hirdetjük; hogy Ausztriával szemben bizonyos iparcikkekre vonatkozólag vámentességet kellene adni, cserében azért, hogy vámentességet kapjunk bizonyos agrár cikkeikért; és ezek közt természetesen ott lenne éppen a gabona és a liszt, amelyekre nézve tehát helytelenül hozta fel a miniszter az ő áralakulási példát, mert e példáról szó sem lehetne egy okszerű vámpolitikánál. A kérdés, amellyel beszélhetett volna, a miniszter (de erről nem beszélt) az, hogy Ausztria e cserébe belemenne-e? Tulnyomólag valószínű, hogy igen is belemenne, mert tekintetbe venné, hogy nem nélkülözheti iparja számára a mi fogyasztási piacunkat — tehát bármilyen nehéz szívvel elfogadná azt, hogy ha az egészet nem tarthatja meg, legalább mentse meg iparja számára azt, a mit megmenthet, s az osztrákok jól tudják, hogy vámháború esetén, Magyarországot legfeljebb az érhetné, hogy nagyon olcsó kenyert és húst enne egy ideig a nép, de az osztrák nép ruházati, vagy bőrpár-cikkeket nem ehetne meg, a mi minket illet, még az olcsó kenyér ideiglenes »veszedelme« sem fenyegethet, mert iparvámengedményekkel új fogyasztási piacok szerezhetők iparos külállamoknál az agrártermények számára; de Ausztria nem szerezhet iparja számára piacot sehol, mert azok az országok, melyeknek agrár vámengedményeket adhatna, csekély fontosságu iparfogyasztók; a nagy fontosságúakat pedig (mint Oroszország) lefoglalják a maguk számára kölcsönös vámengedményekkel azok az államok (Németország) melyeknek az osztráknál sokkal fejlettebb iparuk van.

— Országos szervezkedés az önálló vámterület érdekében. A Budapest—ferencvárosi Független Polgárok köre lelkes hangú felhívást bocsátott ki az önálló vámterület érdekében indítandó országos szervezkedésre. A felhívás idegen államok példára hivatkozva bizonyítja az önálló vámterület kérdésének fontosságát s rámutat arra az alantas felfogásra, mely az önálló vámterület kérdésének esélyeit tisztán gazdasági viszonyaink közvetlen alakulásának bilánc-szerű mérlegelése alapján vizsgálja s bizonyos kizárólagos osztályok mérőben szakszerű megítélésé körébe utalja, holott az önálló vámterület kérdése tulajdonképpen kezdőképe egy önálló gazda-

Egyáltalán nagyon sajnós, hogy a miniszter beszédével azt a tévhit erősíti meg, mintha az önálló vámterület vámháborút jelentene Ausztriával szemben, holott ellenkezőleg ez képezné az egyetlen békés és állandó rendezés lehetőségét az évek óta rendezetlen és ideglenes jellegével nagy károkat okozó állapotban, a melyben Ausztriával szemben vagyunk és maradunk még számos évekig az önálló vámterület nélkül.

Mindebből az következik, hogy a vámháború következményeivel való érvelés teljesen alaptalan és felesleges.

Ezek után nincs semmi szükség a felett okoskodni, hogy ki fogja megfizetni: Magyarországra, vagy Ausztriára? (az eladóé, vagy a vevőé) a 3 korona 57 fillér »buzavámot.« A nemzetgazdasági tudomány e kérdésre azt válaszolja, hogy néha az eladó, néha a vevő és néha egyik sem. De nem feladatom itt nemzetgazdasági tantételeket fejtegetni, tehát csak azt jegyzem meg, hogy a mai viszonyok közt a legkritikább esetben valószínűleg Hieronymi számítása a vámtételekre vonatkozólag, más szóval csak a legkivételesebb esetben felel meg nálunk a buza ára (levonva a levonandókat) a világpiaci árának. Ennek az állításnak igazságáról bármikor meggyőződhetik Hieronymi miniszter; ki nagy tehetsége dacára sem képes egy értelmes rossz ügyet (a közös vámterület ügyét) jó ügyggyé okoskodni.

Kossuth Ferenc.

— Országos szervezkedés az önálló vámterület érdekében. A Budapest—ferencvárosi Független Polgárok köre lelkes hangú felhívást bocsátott ki az önálló vámterület érdekében indítandó országos szervezkedésre. A felhívás idegen államok példára hivatkozva bizonyítja az önálló vámterület kérdésének fontosságát s rámutat arra az alantas felfogásra, mely az önálló vámterület kérdésének esélyeit tisztán gazdasági viszonyaink közvetlen alakulásának bilánc-szerű mérlegelése alapján vizsgálja s bizonyos kizárólagos osztályok mérőben szakszerű megítélésé körébe utalja, holott az önálló vámterület kérdése tulajdonképpen kezdőképe egy önálló gazda-

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyeszkötő centiméterenként 3 fillér.

(parancs és kereskedők kedvezményben részesülnek)

Nyilttér megállapodás szerint.

ORSZÁGGYÜLÉS

A képviselőház ülése.

— Express tudósítás. —

Budapest, aug. 1.

Elnök: Perczel Dezso.

Napirenden van a vallás- és közoktatásügyi tárcza költségvetése.

Tisza István gróf miniszterelnök be-terjeszti jelentését az utólevél tárgyában kibocsátott rendeletéről vonatkozólag.

Bötvös Károly nincs megelégedve a kultuszminiszter programjával. Epen a legfontosabb kérdésekben alig mondott valamit. Az állami népoktatás kérdésénél szólnak az az álláspontja, hogy a felekezeteknek joguk van iskolákat állítani, joga van az államnak is. Fölösleges, sőt káros a felekezeti iskolák államossítása azon a vidéken, ahol a felekezeti iskolák a magyar kultúra magaslatai. De viszont kötelessége az államnak a nemzeti iskolák kiépítésére, a nemzeti iskolák felállításáról semmit mondott a miniszter. Pedig ezek felállítására nagy nagyobb összeg vétetett fel s alig látni eredményt itt, vagy amott. A képzőművészetnél nem helyes a miniszternek azt a tervét, hogy képzőművészeink a külföldi művészekkel haladjanak karöltve. Az

TÁRCA.

Petrarca.

I.

Hűs szellő, rád én féltékeny vagyok,
Amért kibontod hölgyem dús haját;
S féltékeny vagyok Provence napja, rád,
Mert főhéher arcát csókolhatod.

Irigylem Sorgue, a Te kristály habod',
Mely körülölel a karsu derekát;
Irigylek minden fűszálat, mohát,
Mire az ő kis lába rátapod.

Árnya vagyok csak én, ki nappal', éjjel
Nyomába jár, — s ki boldog, ha nevet
Titkon sóhajta, — pillantását esdve,
Egy-egy eltévedt mosolyát keresve:
S ha bumet e kegygyel enyhíthetéd,
Urnom, — e bú ezernyi üdvöl ér fell!

II.

Leszáll az est, Mély csönd. Szellő se lebben;
Még a madárdal is elhallgatott.
Csak én járom e sziklás parlagon,
S rég elírt nóták zsonganak fülemben.

De im, a rózsás, néma szürkületben,
A lombokon túl, mi fény villan ott?
Oh! földelümi látom csillagot! —
Egy sem, egy sem ragyoghat soha szebben!

E csillagban Te mosolyogsz felém,
Kit úgy imádlam én e földtekén....

Maradj, maradj velem még, tünde álom,
Ringasd álomba fájo lelkemet,
Hogy utoljára még föllejelek:
Ábrándjaim, szerelmem, ifjúságom!
Szabó Károly.

Oroszország és Japán tárgyalásai

közvetlenül a háború kitörése előtt.

— Közlő: Király Pál. —

A jegyzék átadása (alkalmával Kurino a következőket közli Lamsdorffal: A japán császári kormány úgy véli, hogy számíthat az orosz császári kormány gyors válaszára, annál is inkább, mert a kérdés megoldásának újabb elhalasztása rendkívüli hátrányos lenne mindkét hatalomra.

Január 23-án megérkezett Kamura a választ: Kurino 24-én keresi föl Lamsdorffal, de a gróf nem hajlandó részleteket bocsátkozni, és csak annyit ígér, hogy 26-án jelentést fog tenni a cárnak. Ugyanez nap kapja Kurino az utasítást, hogy rögtön keresse fel a külügyminisztert, s tudassa vele a következőket: további halogatások még rosszabbá teszik a helyzetet; a japán kormány biztosan reméli, hogy gyors válasza mellátják, s egyben tudni óhajja azt is, hogy mikorra várhatja ezt.

A követ rögtön megjelent a külügyminiszteriumban, előadta kormányának kívánságát, mire Lamsdorff kinyilatkoztatta, hogy a hadi és tengerészeti miniszterek s a főméltóságok január 28-án tárgyalják a dolgot és végzéseiket előterjesztik a cárnak; a válasz határpontját tehát nem állapítja meg; de hozzátette még azt is, hogy Japán nagy száma ka onaságot, ló és egyéb hadiszert küld Koreába, s kérdi, hogy mi ennek a célja? A követ negatív választ adott: nem tud semmit se a készülődekről.

Kurino rögtön kérdést intézett haza s Kamura a hírek értes és feltétlen megcáfolására utasította, de egyben utasította arra is, tudja meg, hogy mi célja van a koreai határon az orosz csapat összeronásának? Valóság-e ez? Sürgetnie kell Oroszország választát is. Lamsdorff kitérőleg felelt; nem hiszi a csapatmozgalmakra vo-

natkozó híreket; a válasza vonatkozólag pedig: a tanácsba hívott főméltóságoknak előbb értekezniök kell a cárral, s a miatt február 1-jén Alexis nagyherceg s a tengerészeti miniszter, 2-án pedig a hadügyminiszter s ő, Lamsdorff bocsátatnak kihallgatásra, mely után a választ közli Alexejewvel.

A követ megjegyzésére, hogy a helyzet már nem csak kényelmetlen, de veszedelmes is, mindössze annyit tud mondani, hogy ismeri ugyan teljesen a helyzetet, de ebben a pillanatban nem tud rajta változtatni, mert a kihallgatások idejét megállapították.

A türelmét vesztett Kamura január 30-án ismét Lamsdorffhoz utasítja Kurinot, meg tudandó, hogy február 2-án csakugyan mellátják-e annyira a japán kormányt, hogy megadják a választ, ha pedig nem, mely napra várhatják? A követ január 31-én jelent meg Lamsdorff előtt, s a gróf új huzavonával felelt: ismeri a helyzet veszedelmes voltát, de a miniszterek véleményét összhangba kell előbb hoznia Alexejew tenger-nagyával, s ha ez megtörtén, a cárnak majd dönteni fog; határozott napot nem tűzhet ki, mert a cárn elhatározásától függ minden; a késedelem tehát egészen természetes.

Február 4-én este találkozára kéri a miniszter Kurinot s tudósítja, hogy a választ elküldték Alexejewnek, ki majd közli Rozennek. Az orosz kormány s az ő véleménye szerint feltétlenül követelnöök kell Korea függetlenségét, területi épségét s a szorosban való szabad hajózást.

Oroszország ugyan hajlandó megadni minden méltányos engedményt, de ahog mégse járulhat hozzá, hogy Koreát stratégiai fölhasználják ellene, — e miatt kívánja a semleges zónát, a két hatalom érdekköre közt. Kurino sürgönye a találkozásról február 5-én reggel 5 óra 5 perccor érkezett Tokióba.

Ugyanaznap, február 5-én, délután 2 óra 15 perccor a következőket távirja Kamura Kurinonak:

„A jelenlegi helyzetet tarthatatlannak vélvén, a császári kormány elhatározta, hogy

cselekvési szabadságának megóvása érdekében megszabadítja az alkudozásokat, hogy megvédelmezhesse posztóitját, jogait, érdekeit. Ennek megfelelően kapja ön a megbízást, hogy eme sürgöny vétele után azonnal, a következő alkárt jegyzéket intézze Lamsdorff grófnak:

„Ö felsege a japán császár alulírott rendkívüli követe és meghatalmazott minisztere kormányomnak megbízása alapján a következőkről értesítem tisztelettel Nagyméltóságodat: ö felsegének a minden oroszok cárnak külügyminiszterét.”

Ö felsege, Japán császárnak a kormánya saját nyugalma és biztonságát fontos garanciájának tekintvén a koreai császárság területi épségét, függetlenségét, nem nézhet közönyösen egyetlen oly aktiót sem, mely korea helyzetét veszélyezteti.

Az orosz kormánytól elfogadhatatlannul módosított s mindig visszautasított japán javaslatok, — melyeknek elfogadását pedig a császári kormány feltétlenül szükségesnek tartott a koreai császárság függetlenségének, területi épségének s Japán Koreában praeponderáló érdekeinek védelmére, továbbá a császári orosz kormány ismételt vonatkozás, hogy kötelezettséget vállaljon Chinának Mandzsuriának való területi épségére, bár úgy látszik, hogy a tartománynak orosz megszállása komolyan veszélyezteti azt, az Oroszország és China közt létesült szerződések s a többi, eme területen érdekelte hatalomnak adott ígéret ellenére, — arra bírták a császári kormányt, hogy fontolja meg komolyan mily rendszabályokhoz kell fognia törvényes védekezése érdekében.

A tárgyalások érthetetlen elnyújtásával s Oroszországnak szárazon mint tengeren való hadikészületeivel, — melyek alig mutathatnak békés szándékokra — szemben, a császári kormány oly türelmet tanusított, mely legjobb bizonyítéka, szándéka loyaltásának, hogy mindent ki akar küszöbölni az orosz kormányval való viszonyból, a mi félreértésekre adhatna okot. De legjobb törekvései ellenére se látván lehetőséget

arra, hogy biztosíthatja Oroszország hozzájárulását Japán mérsékelt és önzetlen javaslataihoz, nem a legutóbbi kelet állandó békéjének megszilárdítását célzó terveihez — császári kormány nem tehet egyebet, mint hogy megszakiítja az alkudozásokat.

Elhatározván ezt a császári kormány, fönttartja a jogot cselekvési szabadságának megóvására veszélyeztetett helyzetének föntálló jogainak, törvényes érdekeinek védelmére. Ugyanezkor küldte Kamura báró Kurinonak a következő sürgönyt is:

„Meghízem önt, hogy előbbi táviratomban foglalt jegyzékkel egyidejűleg a következő szintén aláírott jegyzéket is nyújtsa át Lamsdorff grófnak.

Alulírott ö felsege a japán császár rendkívüli követe meghatalmazott minisztere, kormánya meghatalmazása alapján tudatja ö felsege, a minden oroszok cárnak külügyminiszterével, hogy a császári kormány kimerítvén minden eszközt, melyet alkalmasnak vélt arra, hogy a császári kormányval való viszonyáról kiküszöböljön mindent a mi jövőben bonyodalmakra adhatna okot, hogy a császári kormány, nem találván megelégedett méltánylásra a legszűkebb keleten állandó békét célzó mérsékelt és önzetlen tervei — elhatározta az orosz császári kormányval való viszonyainak megszakítását, mert a fönnbéli vázolt okok érdektelenné tették azokat.

Alulírottak végrehajtva kormánya további rendelkezését, van szerencsére értesíteni Lamsdorff gróf ur ö exellentíáját, hogy a császári követtség személyzetével... hagyja el Pétervárt.

Február 6-án 5 óra 47 perccor sürgönyözött Kurino Kamura bárónak: „Két távirata alapján a jegyzékeket ma ebéd után négy órakor adtam át Lamsdorff grófnak. Személyzetemmel 10-én utaztam el.”

Az első hadsereg mozgósítására febr. 5-én adatott ki a parancs Tokióban, febr. 6-án indult el a japán flotta Nagasakiból s 8-án már Port-Artur alatt dörögtek ágyúi!

Zennis - felszerelések. Schuster Emil

Norinbergi, diszmű, játék, sport, vadászati és fényképészeti kellékek áruháza.

Kolozsvár, Mátyás király-tér. (Gróf Rhédey-palota.)
Telephon: 183. Telephon: 183.

iskolákban a zenetanítás a legnagyobb, a legkisebb germandáció.

Általában mindenütt német és cseh akkordok mellett mulat a magyar. Az operaházról ki van küszöbölve a magyar zene. A királyi zeneakadémiák még nem neveltek magyar zenészeket. Ott van a legzebb magyar költemény, a „falu végén kurtakorcsa...”. Benne van minden magyar érzés, a köztudat, a népelet, gyönyörűen jellemzi a magyar nép lélekvilágát. És ezt a költeményt buta, cseh akkordokra húzták. (Derülttség.) Mindenféle dudaszó termékeny talajra talált itt, hacsak nem magyar. Megélt itt a cseh, a német, a francia, az olasz, vagy bármilyen más nemzet zeneművésze, csak a magyar nem. Micsoda átok a magyar nemzetre az, hogy mindent beszív magába, ami germandáció. Például vehetünk Horvátországról abban a tekintetben, hogy megőrizték hazafiasságunkat még a dalban is. A kultuszminisztérium milliókat költ idegen zeneművészeti oktatásokra, a magyar zenetanárnak meg ad 150 frt. évi fizetést, a zene a legkisebb hódító elem, ezt nem szabad elhanyagolni, ezt fejleszteni kell. Az anketekkel nem fogunk segíteni ezeken a bajokon. Az anketek közttemetői a magyar kultúrának. (Derülttség.)

A miniszterek nézzenek le a bajokba maguk, saját tapasztalataik után tegyenek, ne egy olyan összehívott kompanya véleménye szerint. Mindenki meg lett erre az anketre hívva, csak ő nem, aki uradalmi munkásságára, ügyködésére tekintettel kellett, hogy ott helyet foglaljon. Ő ugyan meghívásra sem ment volna el. Bizottságokra lenne bízandó annak a megállapítása, hogy az egyházi és világi zenékben mennyi a magyar szellem. Hisz egyházaink s különösen a protestáns egyházak gyönyörű dalokká kultiválták a magyar zenét. A góttelhalteban is van bizonyos magyarosság, a protestáns egyház dalaihoz lopták. (Derülttség.) Népdalaink is vannak a bus daloktól, a féktelenül kicsapongó dalokig. Az igaz, hogy kevés a műsértel, csöndes zenéjű dal, de azért vannak az akadémiák, hogy fejlesszék. Ne arra költött a milliókat, hogy holmi filharmonikusok csephokákat hörögjenek, hanem fejlesszék, tökéletesítsék a magyar zenét. A magyar pénzzenétartott zenedadósok azt állítják, hogy nincs magyar zene. Ezek a tudósok sem érdemlik meg a tudós nevet. (Derülttség.) Ha van magyar tánc, van magyar zene is. Az igazi hogy nem lehet waltzer és polkát táncolni, mellette, de lehet a csárdást, és pedig többet ér mint bármilyen cseh-polka. (Derülttség, taps a baloldalon.) 1892-ben tartották a zene kultiválása tárgyában a kultuszminisztériumban anketet, ezen ő is jelen volt, elő is adta, amit itt már elmondott. És mi lett az anketek? Az ő indítványát, hogy a magyar zenét is fölvegyék a zeneakadémiák tantárgyai közé, a jegyzőkönyvbe fel sem vették. (Derülttség.) A miniszter az anketi jegyzőkönyvet az akadémiának adta ki véleményezésre. Ezután lefordították az adagot, pianót, fortét, e-durrt, g-durrt, f-durrt magyarrá. (Derülttség.) Ezzel akarták a magyar zenét kultiválni. (Nagy derülttség.) Kéri a minisztert, cserélje ki a zeneakadémiák csavargó cseh tanácsait magyarokkal. (Derülttség.) Vegye elő magyar esztét, tegye félre a miniszter esztét. (Derülttség. Taps a baloldalon.)

Az 1848. XX. t.-cikkéről szó ezután. A törvény megvalósítását báró Bánffy Desző üzte célul maga elé. Bánffy lekerült a kormányról, a kérdés sokáig háttérbe szorult. Tisza programbeszédében megvalósítást ígerte az 1848. XX. t.-cikket, legutóbb pedig azzal állott elő, hogy az teljes egészében meg nem valósítható. A protestáns lelkészek sok szolgálatot tettek a hazának. Történelmi fejtegetésekbe bocsátkozik ennek igazolására. A magyar lelkész minduntalan szolgálatot tesz a hazának, beleönti a hívőkbe a hazaszeretetet. A lelkészi kart meg kell menteni a nélkülözésektől, mert csak úgy lesz képes megfelelni hazafini kötelességének. (Ugy van a baloldalon.) A népeleves a szó teljes értelmében a lelkészre nehezedik s ha az a lelkészi kar kifogástalanul megfelelt kötelességének, jutalmat érdemel. Jutalmazzuk meg azzal, hogy mentstük meg a nélkülözésektől. (Eljenzés a baloldalon.) Nem az 1848. XX. tc. alapján, hanem a magyar állam érdekében más módon kell ezt a kérdést rendezni.

Bédőházy János azzal kezd beszédét, hogy nem érti miért olyan csekély a jobboldal érdeklődése ennél a legfontosabb kérdés tárgyalásánál. A jobboldal minden fontos kérdéstől távol tartja magát, de ott van akkor, amikor valami törvényteleniséget kell támogatni.

Gabányi Miklós: Csak huszonkilencen vagyunk!

Előnk: Ne tessék a szónokot zavarni.

Kubik Béla: Csak nem beszél a falaknak!

Bédőházy János: Ugyan hagyjátok!

Kubik Béla: A többségnek lenne a kötelessége a Házat határozatképessé tenni. (Több képviselő be jön a terembe.)

Bédőházy János: Közoktatásügyünk régi hibáiból nem bír kiszabadulni. Nem tud kiszabadulni a germandációból. A felekezeti tanítóképzőket helyteleníti. Helytelen a középiskolai tanárképzés is. Erről a kérdéssel semmit sem szökött a miniszter programjában. A harmadik egyetem helyett jobban szükségünk van a felsőbb szakoktatás erősítésére. Általában közoktatásügyünk

idegen államok kaptatáira van útve. — Hibáztatja azt a rendszert, hogy egész oktatásügyünket arra rendezték be, hogy önkénteseket csináljunk a közös hadseregnek. Ezzel a kérdéssel azonban bővebben nem akar foglalkozni, mert megfogadta, hogy katonai dolgokról két évig egy árá szót sem szól. (Derülttség a baloldalon.) Hibáztatja azt a ferde nézetet is a miniszternek, hogy képzőművészeinket a külföldre küldi tanulni. Tökéletesíteni kell a magyar képzőművészetet a maga nemzeti mivoltában, hogy a külföld művészei jöjjenek ide tanulni. Mindezek dacára azonban elismeri, hogy csekély haladásra értünk el a reformokkal, ennél fogva a javaslatot elfogadják. **Előnk** az ülést 5 percre felfüggesztik.

Szűnet után.

Gál Sándor után

Lendli Adolf beszélt. Támadta a minisztert, hogy a közalapítványi vagyont igérete dacára mégis bérbe adta.

Az ülés vége fél három órákor volt.

Adatok és megjegyzések nemzetiségi politikánkhoz.

(Cikksorozat.)

Írta: **Dr. Szócs Géza.**

III.

A „Gazeta Transilvaniei” ezeket írja: Ha a bécsi körök a putnai ünnep alkalmából egy sakknázást tettek a monarchia külpolitikáját kompromittáló magyar nemzetiségi politika ellen: akkor céljukat elérték, mert a putnai tőzstokban hatalmas óvás rejlik azon szerencsétlen politika ellen, mely csak táplálja az országok és fajok közti gyűlöletet.

Az aradi „Tribuna” szerint a magyar kormány ez alkalommal is nevétségessé tette magát a bizonyítékok adott arról, hogy még mindig élnek pogányok Európában. Mit mondjon a művelt világ, midőn látja, hogy a mikor Ausztria császára és I. Károly király a román néppel együtt ünnepel, akkor az ugyanazon uralkodó alatti szolgáló magyar tanácsadók elkeseredésével üldöznék minden román érzelmeket? (L. B. H. 1904. 206. sz.)

A jassy-i román liga elnöke Gredisteanu, a bukovinai putnai ünnep alkalmával tartott beszédében perhuzamot vont a magyar és az osztrák kormányok és a nemzeti-egyesületek között folytatott politikájáról. E perhuzam tónusa a következő volt: Tisztelettel adozunk az osztrák kormánynak, aki ünnepségünk elé semmi akadályt nem gördített, a mely előismeri a mi nemzetiségünket, nem úgy, mint a magyar kormány, melynek minden ténye, minden törekvése odairányul, hogy ahol csak teheti, elnyomhassa testvéreinket.

Beszédének e passzusát nagy tetszés szaktította felbe, a szónok azonban, tekintve herceg Hohennehe kormányzó jelenlétét, nem folytatta tovább a politikai distinkciót.

Ennek már fele sem tréfa. Ezt nem valami inci-finci újságíró írta, hanem nevezetes román politikai férfi.

A bukaresti „Cronica” Berzeviczy minisztert a nemzetiségek hiénájának nevezi. A többiek közt a következőket írja:

„Berzeviczy magyar közoktatásiügyi miniszter túl akar tenni elődein. Miután elkészült hírhedt iskolai reformjavaslatával, melyről arra akarja kényszeríteni a nemzetiségeket, hogy még az istent is magyar nyelven imádják. A nemzetiségek e hiénája most a román alapítványokra vetette magát, melyeket az állam felügyelete alá akar helyezni. Mindez azt mutatja, hogy erdélyi testvéreink nehéz napoknak néznek elébe; reméljük azonban, hogy a megpróbáltatásokból megerősödve fognak kikerülni.”

Nem csoda, hogy a harcias hangulatba a tulságig belelovagolva magukat a románok, már a győzelem is bizonyosnak tekintik s készülnek a román császárság meg alapítására.

A „Posti Hirlap” jul. 26-iki számában regisztrálja, hogy egy Konstancai román tanár leírva az uralkodói család tavaszi dunai útját, lelkesedéssel említi fel, hogy egy hiosovai küldöttség (Hiosova a magyar föld utolsó községe a román határon) diszkardot adott át az év május elsején a Kis Károly hercegnek. A küldöttség szónoka azon reményének adott kifejezést, hogy a kis Károly herceg lesz majdan a nagy román császárság megalapítója.

Nagy sajnálatomra, a konstancai füzet eddig nem szerezhettem meg, de azt hiszem, hogy egyelőre nincs mit félünk a »román császárság» eszméjétől s Erdély elvesztésének a közel jövőben való teljesítésétől. Komolyabb dolog az, hogy a román választókat összesen és ha kell egyenként és személyesen is aposztrofálják a nyilvánosság előtt is, a szarnok közoktatási miniszter és a kormány ellen való küzdelemre.

Igy pl. a Tribuna jul. 12. (jun. 29-iki) számában a jószáshelyi papot szólítja fel, hogy nyilatkozzék: vajjon az ő képviselője-e az a Szombathy, aki előmozdítja a román-ság érdekeinek megfojtását (munca de zugromare)? Majd így folytatja:

„Nati auzit voi vorbirea de deuna-zi a ministrului presedinte Tisza? Nati auzit, cum nici in seama nu sint luete cu intarile Metropolitului nostri, cari inoadaur au aratat ca prin faimosul provocat de lege al lui Berzeviczy ni-se calca calea repurti pe care insus Maistatea sa a jurat? trufasul conte Tisza insa zice ca trebuie sa devie legea!”

(Nem hallottátok Tisza miniszterelnöknek minapi beszédét? Nem hallottátok, hogy nincsenek számba véve metropolitáink beszédei, akik hiában mutatták ki, hogy Berzeviczy hírhedt javaslatával lábbal tiporja jogaikat, melyekre ő Felsége is megesküdünt! A büszke Tisza gróf maga is azt mondja, hogy a javaslatnak törvényneve kell lennie.)

Többet nem idézek. Azt hiszem, elég lesz belőle.

Már most lássuk, hogy áll a magyar-ság ügye Erdélyrészt román és szászok lakta vármegyékben.

Alsófehérvármegyében van összesen 212.000 lakos. Ebből magyar 32.000, magyarul tud 48.000.

A következő községekben nincs egyetlen magyar lakos sem.

Alvinci járás: Drombár, Karna, Poklos, Rakaió, Sósapatok, Strásza.

Bálszálvi járás: Karácsonfalva.

Kisenyedi járás: Hosszuteleke, Kufalva.

Megyarigényi járás: Igenpataka, Intregald, Királypatak, Oláhborosbocsárd.

Marosújvári járás: Felenyed, Felsőörb, Középorbó, Szabaderdő, Vládáza, Mirska.

A fől nem említett községek közül csak egy két példát hozunk fel.

A japán—orsz háború.

Port-Arthur helyzete.

— Express tudósítás. —

Budapest, aug. 1.

Budapestre ma a következő jelentések érkeztek:

London, aug. 1.

Éppen ma jönnek a táviratok, hogy Port-Arthur már a japánok kezén van s csakis az Aranyhegyen lévő erősség urálja az orosz lobogót. Ez alkalommal annál különösebb érdekel bir a „Morry Krai” egy cikke, mert ez a lap, melyet az ellenségtől körülvevő városban nyomtattak, a május 5-től június 17-ig terjedő időről szól a város és vár állapotáról.

Természetesen akkép íródott, hogy a város lakói s az őrség is ne veszítsék el önbizalmukat. Ezuttal nem a pezsgő árával nyújt tájékoztatást a port-arturi árvízonyokokról s lelmi bőségről, mint a nagy Alexejew, hanem — a cukor árával. Azt mondja nevezett lap, hogy semmi sincs hiány, mert mindössze csak 5 rubelbe kerül a cukor pudja, (16 és fél kg.) tehát egy font csak 14 kopékba kerül. Az élelmező biztosok a „Francia” nevű szállóban nyilvános étkezőtermet nyitottak, hol bárki 18 rubelért ebédet kaphat havonként, melyen két fogást és teát szolgáltatnak fel.

Érdekesnek tartjuk azt is felemlíteni, hogy az összes asszonyokat kiöltötték a várból. Bizonyára érthető rendelkezés, ha kisse hihetetlenül hangzik is az eddig halott hírek után. Csupán a betegápolónak engedték meg a várból maradhatást, a mi, ha eszünkbe jutnak Boris nagyherceg s tisztjeinek orgiái, éppenséggel nem keltik a legjobb benyomást. De hát Stössel tábornokot, mint egész katonát írják le a harcoktól tudósítások. Legutóbb gyegyerbe szökött minden polgárt, fiatal és aggot s csak azokat hagyta szabadon, aki nem szenvedt valami testi fogyatkozásban.

»Egyébként« — így nyugtatja meg a »Novi Kraj« a szepreg portarturiakat s az orosz vlágot — »teljes béke és nyugalom honol az ostromolt városban. Mióta Picovóval partra szálltak a japánok, e hír vételelől kezdve mai napig, mikor már jó ideje ostrom alatt állunk, ugyszólván semmi sem mutat a bennünket fejeztől veszedelemre.

Kisebb-nagyobb csatározások napirenden vannak ugyan, de a kerékpározó hírlapszolgálatot levő közönséges levélhordók módjára száguldnak be a várost. Mintha valami kis vidéki városban volnánk, oly benyomást kelt elzárkózottságunk, csupán Stössel tábornok harci-parancsai és a városi tanács gyakori ülészése mutatja a háború igazalmait, semmi egyéb. (?)

A hadi rényekről azt írja a port-arturi lap, hogy június 17-ig nem is voltak voltaképpen hadi operációk. Az összes szárazföldi hírek mindössze a picervi partraszállásra, a kincsei terepen ütközetre, Dalny kiirtására és Bicojev hadnagya esetére szorítkoznak. A tengeren se volt sokkal mozgalmasabb az élet. A »Bohr« ágyunaszád kincsei szerepléséről, a japán páncélosok elsüllyedéséről s a japán torpedótámadásról szólnak a hírek.

A végén még szemléltetőleg színezi ki a kincsei véres küzdelmet — talán mondanék sem kellene — úgy, hogy az orosz csapatok magukatartását egekig magasztalja. A japánok egész ezredeit egy szálug pusztították el, míg ők alig szenvedtek számbavehető veszteséget; pompásan lőnek a vítező oroszok, a japánok pedig ügyetlenül, bár nem vitatja el tölték a rettenthetlenséget, és az orosz hadállásokat, csak akkor vették be a japánok, mikor Fock tábornok teljes rendben és nyugalommal visszavonta csapatait a magaslatokról. A rozoga kínai ágyukat, miután teljesen hasznavehetetlenné tették, ott hagyták az ellenségnek, mert nem akartak bibelődni visszacsúszásokkal, azonban a modern és nehéz ágyukat dalmatosan visszavitték Port-Arthurba.

Gyermekekrablás.

— Bűnpör egyholt gyermek miatt. —

— Express tudósítás. —

Érdekes ügyben döntött most a királyi Kuria II-ik büntető tanácsa. Két évvel ezelőtt Marosi Janka varróné, a ki Marosvásárhelyen egy nőtiszabócégnél volt alkalmazva, megismerkedett egy ottani fiatal ügyvédjelölttel, a ki házasságot ígért neki és akivel aztán néhány hónapig együtt is élt.

Az ügyvédjelölt azonban, a ki őszintén szerette a leányt, időközben súlyos beteg lett és meghalt, mielőtt házassági ígértét beválhatta volna. A szerencsétlenség mélyen sújtotta a nőt, a ki már anyának érezte magát.

Ebben az időben történt, hogy az utcán találkozott egy gyermekkori barátjával, Kovács Marival, a ki őt megszólította és tudakozott életviszonyait után. A varrónő elpanaszolta kétségbeesítő helyzetét, mire Kovács Mari arra kérte, hogy születendő gyermekét adja neki, mert ő édesörömet örökre fogadja, örökké boldoggá teszi s kérését azzal indokolta, hogy férje, a ki nagyon ember sokat zúgolódik gyermekeletlenségük miatt.

Marosi Janka, a ki belátta, hogy mindazon vagyon és támasz nélkül csekély jövődelméből nem gondoskodhat majd kellően gyermeke eltartásáról és neveléséről, szívesen fogadta az ajánlatot és Kovács Mari megkérte őt, hogy a gyermek születéséről levélben értesítse postarésztente V. Mari címen s egyúttal tudomására hozta, hogy ő Marosvásárhelyen Szent György-utca 42. sz. alatt lakik.

A multi év szeptember 13-án Jedd községben megszületett a fiúgyermek, a ki az anyakönyvi hivatalban mint a leány törvénytelen fia, »József« néven vezetett be a születési anyakönyvbe.

Két nappal később a varrónő értesítésére Kovács Mari megjelent Marosi Janka lakásán, a hol átvette a gyermeket és azzal vigasztalta az anyát, hogy férjének Kiss Lőrincnek Nagygyörgyben szép birtoka van, különben marosvásárhelyi otthonukban bármikor meglátogathatja gyermekét.

Kovács Mari tévedése ejtette a varrónőt. Ő sohasem volt Kiss Lőrincnek a felesége, hanem egy Pintér Gyula nevű vagyonság aglegénynek a házvezetőnője, a kivel elhitette, hogy a gyermek az ő szülője és annak Pinter a természetes apja. A gyermek néhány héttel később elhalt és Pinter a kaáli anyakönyvvezetőnél maza jelentette be a halálozást és a gyermeket az ő természetes fiának mondotta. Az eljáró halottemelőt ugyanígy nyilatkozott Kovács Mari is.

A boldogtalan varrónő, amint betegágyából felkelt és elhagyhatta lakását, egyenesen Marosvásárhelyre a Szent György-u. 42. szám alá ment, itt azonban tudatára adták, hogy sem Kiss Gyula sem Kovács Mari sohasem lakott a házban; ezt a választ kapta Nagygyörgyben is. Minthogy gyermekét mindenáron látni akarta, kétségbeesítő helyzetben a rendőrségre fordult, amely aztán hosszas nyomozás után kipuhatolta Kovács Mari lakását és gyermekekrablás bűntette címén megindították ellene és Pinter Gyula ellen az eljárást.

A rendőrség előtt Kovács Mari azzal védekezett, hogy ő a varrónő előtt nem adta ki magát Kiss Gyulának s mint feltétele kikötötte, hogy Marosi Janka a születendő gyermekét se be ne jelentse, se meg ne keresse, mert azt akarta, hogy a gyermek őt, mint édes anyját szeresse és tisztelje.

A marosvásárhelyi törvényszék megtartotta az ügyben a főtárgyalást és a bizonyítási eljárás befejezése után a gyermekekrablás címén emelt vádat elejtette, de úgy a varrónőt, valamint Kiss Marit és Pinter Gyulát közokirathamítás bűntette címén kérte megbüntetni, mert a gyermek születésére, származására és elhalálozására vonatkozólag hamis adatokat vezettek be az anyakönyvbe.

A törvényszék nem látott fenforogni közokirathamítást, mert az anyakönyvbe hamis adatokat tulajdonképpen csakis a gyermek elhalálozása után vezettek be, így ebből jogsérelm nem származhatott, nem is származhat, tehát a közokirathamítást megállapítani nem lehet. Másrészt azonban kétségtelenül megállapítható az, hogy úgy a varrónő, valamint Kovács Mari is akkor, amikor ők közösen meggyeztek abban, hogy az újszülött mint Kovács Mari gyermeke fog szerepelni, a csecsemő családi állását törvénytelen módon megakarták változtatni s ezzel a családi állás elleni bűntettet követtek el. Ebben bűnösnek mondta ki a törvényszék és a két nőt és a tulajonyt enyhítő körülmények figyelembevételével a 92. § alkalmazása mellett 14—14 napi fogházra ítélte.

A marosvásárhelyi királyi ítélőtábla Kovács Marit csak az 1894: XXXVIII. törvények 82. §-ában körtürit anyakönyvi kihágásban találta vétkesnek és a 14 napi fogházbüntetést ez alapon hagyta helyben; a varrónőt pedig teljesen felmentette a vád alól. A királyi tábla ítéletében kiemelte, hogy a családi állás elleni bűncselekmény tárgya csakis élő gyermek lehet, másrészt azt sem állapíthaták meg, mintha Kovács Mari a gyermeket a Pinter Gyula családjába akarta volna becsúsztatni.

A királyi kuria most elfogadta a közvádoló semmisségi panaszát és 2511—904. sz. alatt hozott döntésében a két alsófoku bíróság ítéletét megsemmisítve, bűnösnek

mondta ki mind a három vádlottat a családi állás elleni bűntettben, azonban ezt a 92. §. alkalmazásával vétségnek tekintette és a vádlottakat egyenként 4—4 heti fogházra ítélte. A kir. Kuria a tábla nézetével ellentétben indokolásában megjegyezte, hogy a gyermek családi állásának megváltoztatása az anyakönyvbe való hamis bejegyzés által végeztek be, a min nem változtat az a körülmény, hogy a gyermek a bűnvádi eljárás megindításakor életben van-e, vagy sem. A kir. tábla tehát akkor, a midőn a vád alapjául szolgáló tettekn s a büntetendő cselekmény tényálladékát nem találta megállapítottnak, semmisségre szolgált okot.

UJDONSÁGOK.

Néhány szó a fogyasztási szövetkezetekről.

Kolozsvár, augusztus 2.

Helytelen cselekedet lenne egyes emberek tévedéseit, bűneit általánosítani. S még helytelenebb lenne, ha valamely intézményről előfordult visszaéléseket, az intézmény ellen fordítanók. De az is kétségtelen, hogy az egyes emberek tévedései, az intézményeknél előfordult visszaélések, tanulságot szolgáltatnak másoknak.

Nem habozunk kijelenteni, hogy mi a legnagyobb aggodalommal szemléljük azt az akciót, mely a kolozsvári köztisztviselők fogyasztási szövetkezetének megalakítását célozza és erre vonatkozó aggályainknak már volt alkalmunk többször e hasábonkon részletesen kifejezést adni.

Azóta, hogy álláspontunkat a szövetkezet létesítésével szemben kifejtettük, mind sürűbben fordul elő, hogy maga az élet, a fogyasztási szövetkezetek élete támogat bennünket oly tényekkel, amelyek valóban alkalmasak arra, hogy megerősítsenek bennünket ama hitünkben, hogy a kolozsvári fogyasztási szövetkezet sem kerülheti el a sorsát és végezte nem lehet egyéb, mint az az erdélyi szövetkezet, melynek bukásáról nemrégiben adtunk hírt.

Most azonban más eset történt. A mi pedig előfordulhat mindennél. Nálunk is mindenesetre. Egy rövid kis napir jelent meg a vasárnapi fővárosi lapokban.

A hír a következő:

— **Tolvaj üzletvezető.** Nyitáráról jelentik: Vlaszák Alajost, a brookói fogyasztási szövetkezet üzletvezetőjét a csendőrség letartóztatta, mert a szövetkezet kávé és cukorraktárát több ízben meglöpté és kéz alatt kiskereskedőknek eladta.

Ha végig olvassuk azt, a mit mi e tárgyban írunk, akkor konstatahatjuk, hogy mi a fogyasztási szövetkezet életének ilyen és hasonló mozzanataival is foglalkozunk és kimutattuk, hogy az áruárak kellő ellenőrzése szinte a képtelenséggel határos, ennél fogva szabad utja van a visszaéléseknek. Mert mindennap nem leltározhatnak egy fogyasztási szövetkezetnél, legfeljebb éventekint kétszer. Tehát egy fél esztendő áll rendelkezésre egy esetleges hűtelen alkalmazottnak bűnös manipulációkra.

Kötelességünknek tartjuk mindezeket nyilvánosságra hozni, azért, hogy óvatosságot adjunk a kolozsvári köztisztviselők fogyasztási szövetkezetének. Mert az óvatosságra és aggodalmaskodásra valóban nagy szükség van.

Nyáron.

(Néma jelenet.)

Történik egy kolozsvári villában.

Szereplők:

Egy kövér ur.

Egy légy.

A kövér ur a torított asztalhoz ül a verandán. Lassan és keveset mozog, nehogy még nagyobb legyen a melege. A besétáltított verandán oly pokoli a hőség, mint a fűtött kimenőben. Belekezd az ebbébe. Miközben a levest szűreséli, egy légy a rövidre nyírt sörtes hajára száll, ottállni kezd s az urat csiklandozza. Az ur egy kézművel elhajtja a legyet. A légy elröpl, de rögtön visszaszáll s tovább sétál. A kövér ur ismét, de most a másik kezével legyint a feje fölébe s az elröplő légy után néz. A légy vigan döngve elszáll, majd egyet kerülve ismét a kövér ur fejére ül. A kövér ur felkapja az asztalkendőt s ingerülten a feje fölébe löbálja. A légy eltűnik, majd az asztal szélére ül s gunyosan nézi a kövér urat. A kövér ur az asztalkendőt után nyúl — a légy elszáll s ráül a levestes tál szélére, a kövér ur odacsap az asztalkendővel, feldönti a levestes tálat. A levest feljéje ömlik. A kövér ur felugrik s a fejéhez kap az időközben odarepült légy után. Ekkor már vörös az arca a dühből. Görcsösen szorítja az asztalkendőt jobb kezével s mozdulatlanul les áldozatára, mint hiúz a zsákmányra. A légy a boros üveg dugójára ül. A kövér ur odasuhint — a légy elszáll, a boros üveg a vizes üveggel egyetemben azonban a földön fekszik cserepekben. A kövér ur homlokán kidagadnak az erek, s eszevesztetten csapok a légy után. A légy az asztal alá menekül, az asztalterítő redőibe. A kövér ur négykézláb utána. Légy nincs. Az asztal másik oldalán kibújik s lerántja asztalkendőstől az egész előkézfet. A légy nincs sehol. A kövér ur magában szikozódva nézi a pusztulást. Ekkor a légy a fejére száll. Erre a kövér ur dühbe

Sirolin

A legkiválóbb tanárok s orvosoktól mint hathatós szer;

idült bronchitis számárhuruf és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban áve.

tudőbefegyességeknél, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint

idült bronchitis számárhuruf és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban áve.

genkint 4 — kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alatti czéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

nem ismer határt. Két kézzel kapkod a fejéhez s a levegőbe. Forgolódik, ugrál, út jobbra-balra, eljárája az indiánok harci táncát. Utána veti magát a légynek. Hajszoja az egész verandán keresztül-kasul, leüt néhány virágcserepet, a falra csapódik a légy után, a képek mind ferde állásba jutnak, a légy azonban egy lépéssel mindig előnyben van. Most rászáll a lámpára, a kövér ur odasújt, a petróleum lámpa vesztettül himbálódik. A légy zümmögve odébbáll. Az izzadság patakokban folyik a kövér ur arcáról, melle zihál, majd eláll a lélekzete s vagy öt pernyi hajtóvadászat után teljesen kimerülten, lecsüngő kezekkel lerogy a székre. A légy a fejére száll.

— **(A vatikáni nagykövet Kolozsvárt.)** Érdekes vendége volt tegnapelőtt Kolozsvárnak. Itt időzött ugyanis gróf Széchenyi Miklós, az osztrák-magyar vatikáni nagykövet. Széchenyi gróf a közeli Torda-Szent-Lászlón nyaral, honnan a minap Gyulafehérvárra utazott Majláth püspök meglátogatására. A nagykövet Gyulafehérvárról jött Kolozsvárra s megnézte a város nevezetességeit s tegnap reggel visszazs utazott nyaralóhelyére.

— **(Bgyházi gyűlés.)** Az udvarhelyi unitárius egyházkerület évi rendes közgyűlése a hó 28-án tartotta Kisgyörgy Sándor esperes és vargasi Dániel Lajos f. ü. gondnok elnöke alatt a lakódi egyházközgyűlésen szép számú lelkészek, tanítók, és képviselők jelenlétében. Dániel gondnok elnöki megnyitja és a megjelentek számba vétele után felolvastatott az esperesi jelentés, mely az egyházker. egy évi életének nyújtja hű képét és az általánosságban örvendős haladásról, békés munkáról tesz bizonyosságot. A szerint az egyh. ker. képessége: 13,251, kereszteltek (200 + 191) = 391, meghalt (132 + 144) = 276, esketett tisztán unitárius 58, vegyes 17, összesen 75 pár. Egyh. áldásban nem részesült 1 pár Szt. Pál, 2 Keményfalván. Konfirmáltak (74 + 54) = 128 ifju, hozzánk tért (5 + 7) = 12, töltött elment (1 + 1) = 2. Az egyh. községek összes bevétele: 35,171-51 K, kiadása 33,884-62 K. volt. Közalap vagyon 19402 K. 13 f., magtár-alap 3691 K. 95 f., kepe-alap 34898 K. 37 f. Épitési-alap 2536 K. 54 f., orgona-alap 135 K. 76 f., torony-alap 1891 K. 28 f., iskolai-alap 2062 K., vegyes-alapok 16506 K. 57 f. volt. Adósság 9039 K. 21 f., tiszta vagyon 93372 K. 18 f., gabonában a vagyon 1636 Hl. 72 l. Az évi ajándékozások értéke 3498 K. 20 fill. Közmunkáké 1583 K. Bekebelezett 3 új lelkész, 1 tanító, 2 templomjavítás fordult elő, több próbó építkezés néhány községben. Esperesnek a terjedelmes, kimerítő jelentésért köszönet mondott. Demeter Dénes karácsonfalvi lelkész, ki ker. közgyűléseiről választatott a múlt évben, a hivatalos esküt letette, ugyisint Bedő József oklándi énekesvezér. Ürmösi Károly lelkész a nyári vasárnapi iskolázásról tett jelentést, miközben a gyűlés felfüggesztett, mert elérkezett a templomozás ideje. Imát és egyh. beszédet Jakab apostol levele IV. r. 1-3. versei alapján Tibád József újfalu lelkész tartott. Esperes békességre intvén a gyűlékezést, szívből köszöntötte az ellátó egyházat. — Templomozás után újból megnyitott a gyűlés. Szabó Mózes az iskolázásról tett jelentést, mely szerint az eredmény általában kitűnő. Ajtay János a segélyezési, Péter Sándor a pénzügyi, Ürmösi Károly a gyámoldai ügyekről tették meg jelentéseiket, Demeter Dénes a zsinatrendező bizottság jegyzője az 1903. évi zsinatról számolt be, s ugyancsak ő terjesztette elő az istentisztelet rendszeréről vonatkozó tervezetet is. Demeter D. és Péter S. indítványai elfogadattak. Következett a bizottságok megválasztása. A nevelésügyi biz. elnöke újból Demeter Dénes lelkész, a pénzügyi Péter Sándor lelkész, a véleményező Pál Ferenc lelkész lett. Jövő évi közgyűlés Homorod-Almásán fog tartatni. Kiküldetvén a jegyzőkönyv hitelesítő bizottság Demeter Dénes, Tibád József és Bedő József tagokból, a közgyűlést a f. ü. gondnok lelkes tesszében zárta be. D. u. fél 3 órakor a papi lakon ebédhez ült a hivatalos testület, kellemes pohárköszöntők mellett együtt töltött egy néhány órát.

— **(Katonai szemle.)** Fodor Tódor honvéd dandárparancsnok Kolozsvárról a hó 8-án Brassóba utazik és szemlét tart az ott állomásozó honvéd zászlóalj fölött.

— **(Komlótermesztési kirándulás Segesvárról.)** A segesvári komlótermelő szövetkezet augusztus hó 14-15. napjain komlótermesztési tanfolyamot tart, melyen minden érd. klódd részt vehet. A tanfolyamon gyakorlati s szakemberek tartanak ismertetéseket a komló-termesztés legújabb haladásairól. Első nap d. e. 10 órakor a vármegyeház kistermében Csérér Lajos kolozsvári szaktanár tart előadást a komló-fajtákról, komló műtrágyázásról, komlós kezeléssel, természetesen és mesterséges száritásról, komlóbecslésről stb., különös tekintettel a külföldi legújabb vívmányokról. — Délután a Segesd környéki komlóskerteket fogják bejárni, a midőn különböző fajták, művelési módok, természetesen és mesterséges száritók tanulmányozhatók. Este a magyarországi komló természetének s értékesítésének ügyét beszél meg. Másnap kocson meglátogatják a fehéregyházi állami telepeket (Petőfi sirja mellett), a hájjasfalvi, szenterzsébeti és székykeresztúri népies és uradalmi komlóskerteket. A részvételt augusztus hó 10-ig kell bejelenteni. A tanfolyamra körlevélben hívja fel a gazdák figyelmét Béli László főispán, a komló-termelő szövetkezet elnöke.

— **(A csendőrség köréből.)** A kolozsvári csendőrküldetési parancsnokság átiratot küldött Maros-Torda vármegye alispánjához, mely szerint Nagy-Ernye vagy Kaál községében még ez év folyamán egy őrsvezető és négy csendőrből álló új csendőr-

őrs fog felállítani. A szervezés iránti tárgyalások már minél előbb be is lesznek vezetve.

— **(A kolozsvári vonat kerekelt alatt.)** A tegnap este Szászrégen felől Kolozsvárra érkező személyvonat Marosvásárhelynél egy leányt elgázolt. A szegény 17 éves leány, kit Kacsó Sárának hívnak, a sinek között ment be Marosvásárhelyre s siketnéma lévén, a figyelmeztelő sipolást nem hallotta meg. Az elgázolás nyílt, egyenes pályán történt s szemtanúk állítják, hogy lett volna idő a vonatot megállítani a szerencsétlenség bekövetkezése előtt. A vizsgálat van hivatva ezt kideríteni. A vonat a szerencsétlenség egyik karját vágta le s a mellkasát zúzta be.

— **(Elfogott betörő.)** Veszedelemes betörőt fogtak el Bánffy-Hunyadon az éjjel. Valószínűleg sok betörés terheli a lelket. Bevallása szerint 38 éves, tordai születésű lakatos, Beke Istvánnak mondta magát. Itt már a második kirándulásán volt. Először a róm. kath. templom perselyét ürítette ki. Azután Nagyváradon tet. szintén látogatást és ott is kitérte a templom perselyét. Most ismét B.-Hunyadon próbált szerencsét. Betört a szolgabírói hivatalba és ott a bűlyegzőket próbálgatta ki, de semmi értékre nem jutott. Azután Duha adóárnok lakását látogatta meg, a míg végre Paskuj kereskedő lakásán a cselédek lefűtelték a veszedelmes embert és átadták a csendőrségnek.

— **(Középkor festmény egy székelői templomban)** Értékes műtőlőrelmi emléket fedeztek föl a napokban — mint nekünk írják — a keresztúri kath. templomban. Ugyanis a főoltár előtt levő rozettás díszű zárókő körülhatárolt bizonyossága szerint 1458-ban épült egyházas csücsüves templom e napokban nagybörmű restaurálás alá vételén, a belső falak régi vakolatrétegének eltávolítása alkalmával középkori faliképek tűntek elő, melyek csak kevéssel a templom építése után készülhettek. A múlt művészeti hagyományai iránt érzékeny kőművesek a több százados festményekeket épp oly közönyösen vették le, mint a pusztá vakolatsréteget. Szerencsére észre vette a dolgozt Sándor Domokos tanár egy 5-6 m. hosszú és 85-150 cm. magas képfelület nyomtalan eltűnését megakadályozta. Sándor Domokos ugyanis az érdekes felfedezésről Darókos alispánnak nyomban telefonon jelentést tett, ki viszont Csehly Ádóft, a Muzéum igazgatóját kereste meg a képek megmentése, illetve megörökítése végett. Csehly a vett értesítés nyomán azonnal a helyszínre utazott, ahol már napok óta a kép kifejtésén, lefényképezésén, kopirozásán és színezésén dolgozik. A képfelület színei nagyon elmosódtak, mi főképpen a mintegy 22 év előtt végzett templomrestaurálás alkalmával rárakott vakolatréteg káros befolyásának tulajdonítandó. E megmaradt képfelület egyes jeleneteinek mibenlétét az alakok jelenléte részének csonka voltánál fogva megállapítani nem igen lehet. Kivétel tesz az a csoport, mely az Apocalypsis XVII. fejezetének 8. és 4. versében leírt következő jelenetet ábrázolja: „— És láték egy asszonyt ülni egy vörös színű vadállaton, mely rakva volt kármolák nevével, hét feje lévén és tíz szarva. Az asszony pedig báronysá és biborba vala öltözve és fölékesítve arannyal és drágakövekkel és gyöngyökkel, kezében, arany pohár lévén, tele utálatossággal —.” Csehly munkáját a helyszínen a napokban teljesen befejezi.

— **(Kadétok kirándulása.)** A nagyváradi katona nevelő-int. zet 80 növendéke Bánffy-Hunyad vidékén terepfelvételei gyakorlatokat végez és körülbelül két hetet töltött ott.

— **(Balesetek a csatorna-építkezésnél.)** A Sancelatt most folyó csatornázási munkálataknál ma két baleset történt. Morzin Antal földmunkásnak ugyanis egy koszikla a lábára esett, súlyosabb természetű sérülést okozva. A másik balesetnél Román György járt szerencsétlenül. Egy a háta mögött dolgozó munkás ugyanis véletlenül hegyes csákányát R. m. n. testébe vágta. Mindkét sérültnek a mentők nyújtották az első orvosi segélyt.

— **(Nyilvános számadás és köszönet.)** A kolozsvári könyvnyomdások által 1904. évi július hó 24-én rendezett nyári táncvigalomra jegyeiket kiváltották, illetve felülfizettek: dr. Hegedűs Sándor v. b. t. t. 16 kor., Ajtai K. Albert, Goldzieher Géza (Budapest), Stief Jenő és Társa 5-5 kor., Burckhardt András 4 kor., Cipész-szakegyet, Lengyel Albert 2-2 kor., Ágoston Károly, Lerner Dezső (Budapest), Kárpitos-szakegyet, Pétrán János, Török László 1-1 kor. Asztalos szakegyet 80 fill., Medgyesi Lajos (Dés), Trencsényi Elek, N. N. 40 fillért, továbbá özv. Hercegh Albertné urnőnek a helyiség ingyenes átengedéseért és Ajtai K. Albert urnak a nyomtatványok jutányos áráért mond ez uton köszönetet a Rendezőség.

— **(Erszébet-emlék.)** A hom. karácsonfalvi ősrégi tekintélyes unitárius község az iskolák és templom közti 1 és fél hold területet bekerítette, rendezte és fásítai határozza. A helyet Erszébet-térnek keresztelvé, most egy három méter magas szép oszloppal jelöli meg. Az emlékművet az udvarhelyi m. kir. állami közgyűlés iskolája készíti. A leleplezés szept. 18-án lesz meg, a mikor a templomi megújított, 13 hangterjedelmű pedállal és varázshegvedűvel ellátott orgona is felzenteltetik. Demeter Dénes lelkész vezetésével a presbiterium buzgólag dolgozik az ünnepély előkészítésén.

— **(Öt gyermeket szült.)** Mokrinból sürgőnyzik: Szerbádé községben Mézsáros Sándorné, odaváló polgárember felesége öt gyermeket szült. Négy fiút és egy leányt. — A gyermekek közül három egy óráig élt, kettő pedig félórát. Anyjuk teljesen egészséges. Torontálmege tisztai or

vosa e hír vétele után azonnal odautazott. A gyermekek között egy sem volt torzsulött, csak valamennyi apró és gyöngy volt.

— **(Orfeum a Biaziniban.)** Tegnap este teljesen új műsort adott elő Gerő József társulata a Biaziniban, melyet nagyszámú és előkelő közönség töltött meg. A közönség mult évi kedves ismerősét, Gündör Aurélt nagyon rokonszenvesen fogadta. Azonkívül Győrfi Ida éneke, a „kigyó-leány” produkciói tetszettek. Grúna is új kúplekkel mulattatta a közönséget.

— **(Késelés a budapesti tőzsdén.)** A tőzsdén, illetőleg a tőzsde épületében levő Lloyd-kávéház dunaparti terraszán tegnap délelőtt 11 órakor óriási botrány történt. Két tőzsdelátogató összeveszekedett annyira, hogy mint valami kültelti kormában, a bicsaknak is jutott szerepe. A bicskázó tőzsdetagg négy centiméter mély sebet ütött ellenfelének a jobb ágyékába. Tusák Sándor tőzsdemizományos és a sógora Mezei Fülöp a verekezés hősei. Az utóbbi némi differenciák miatt ki van tiltva a tőzsdéről s csak Tusák Sándor nevében, az ő veszélyére játszott. Az ő látogatójegyet is használta. Ma reggel mind a ketten kintültek a Lloyd-kávéház terraszán. Kezdetben látszólag nyugodtan beszélgettek, később azonban mind tüzeesebb és szenvedélyesebbé vált a vitaközlés hangja. Tusák szemrehányást tett Mezeinek, hogy megscalta, mert az ő pénzével a saját szakállára dolgozott.

— Ez ocsmányság! — mondta Tusák. Mezei eleinte nem igen reagált a felléje öszönével zuduló sértésekre, hanem nyugodtan elte a vajás kenyeret. Mikor azonban az „ocsmányság” szó elhangzott dühösen nekifrontott a sógorának:

— Te vagy a csaló gazember, te tetted engem is tönkre!

Tusák ezen annyira felbőszült, hogy arcul vágta Mezeit, aki erre csunya szitkok között rávetette magát Tusákra s a nyitott zsebkészével, amelyivel előbb a vajáskenyeret vagdosta darabokra, tövig belerágta jobb ágyékába. A lármára és a verekezésre igen sok tőzsdetagg és járókelő gyűlt össze a kávéház előtt, akik mikor látták, hogy Tusák vértől elborítva összeesik, nekiestek a késelőnek, aki futásnak eredt. Az emberek utána s aki csak elérhette, mindenki ütött rajta egy nagyot. Mezeit a meglesceletől egy véletlenül arra vetődő rendőr mentette meg, aki bevitt a kerületi kapitányságra. A sebesült Tusákot időközben bevitték a kávéházba és kihívták hozzá a mentőket, akik hamarosan meg is érkeztek. Bekötötték a sebet s mint hogy a bőrzíaner a lakásán akarta magát ápolatni, otthagyták. Az eset óriási konsternációt okozott a tőzsdén. Az üzlet egy pillanatra megakadt, mindenki az utcára szaladt ki s vizsgálta a vérnyomokat.

— **(Örömhír tudósbajosoknak.)** Sok fáradság után a vegyi iparnak sikerült oly gyógyhatású szert találni, melyet méltán nevezhetünk a tudósbajok gyógyszerének. A „Sirolin” kellemes szaga és ízű szirup, mely teljes ártalmatlansága mellett kiváló gyógyhatással bír. A szernek már rövid használatát után szűnik a köhögés, kevesedik a köpet, mulik az éjjeli izzadás és mellfájás, javul az étvágy és a testsúly gyarapodása észlelhető. 3439 I-52

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, kedden, augusztus 2-án:

A hét Slézinger

Énekes bohózat táncokkal, 5 képen.

Kezdeté fél 8-kor, vége fél 10-kor.

Holnap, szerdán, augusztus 3-án:

A hét Slézinger.

Táviratok

A parlamenti szünet.

Budapest, aug. 1.

A parlamenti szünet valószínűleg csak e hó 15-én kezdődik, mert az igazságügyi tárcához számosan akarnak — a Ház jogászai közül — hozzászólni.

Merénylet a Szobranje elnöke ellen.

Budapest, aug. 1.

Szofiából érkező távirat szerint egy ember a Szobranje elnökét, a mint a Házból kijött, megtámadta s a kezében levő vasbottal több ütést mért rá. Az elnök sérülése nem súlyos.

Port-Arturt bevették.

Budapest, aug. 1.

Londonból jelentik: A japánok egymásután foglalják el Port-Artur belső erődtírményeit. Az ostrom

két napon át szakadatlanul tartott. Mindkét részen óriási nagy a veszteség.

Proklamációt bocsátottak ki, melyben a **várvédő oroszokat a vár feladására hívják fel.**

Londoni újabb távirat szerint az oroszok feladták Port-Arturt.

Plehwe merényletjét elfogták.

Budapest, aug. 1.

Szentpétervárról jelentik, hogy **Plehwe orosz belügyminiszter merényletjét elfogták.**

A merénylet egy déloroszországi diák.

Elfogatásakor egy bombát találtak a merényletlőnél, mely **tízszernagyobb volt**, annál a bombánál, a melyikkel a merényletet Plehwe miniszter ellen elkövete. A bomba, a robbanó anyagon kívül **nagy vasszegekkel volt megtöltve.**

Hogy ez az újabb bomba kinek volt szánya, arra nézve minden felvilágosítást megtagad.

Kihallgatásakor kérte, hogy ne kutassák társai nevét. Semmitéle kizáró eszközzel sem fogják belőle kivetni. Kérte, hogy a halálos ítéletet azonnal hajtsák végre. Élni úgy sem akar már, mert elérte a célját.

A horvátok Bánffy ellen.

Budapest, aug. 1.

Zágrábból jelentik, hogy a mai közsegtanácsülésben indítvány adott be, mely **Bánffy Dezső báróval szemben szándékozott megbélyegző határozatot hozni.** Az indítvány indokolása azt mondja, hogy Bánffy a Házban mondott beszédében mélyen sértette a horvátokat.

Schwartz dr. községi képviselő az indítvány ellen szolt, azt bizonyítva, hogy Bánffy nem vádaskodott, hanem miniszterelnök korából mondott el egyet-mást a horvátokról. A gyűlés aztán ki is vetette az indítványt azzal az indoklással, hogy ez csak hasznára lenne Bánffy bárónak, kiből így könnyen nemzeti martir lehetne. Ezt pedig a horvátok egy általán nem akarják.

REGÉNY.

Az ál-mandarin.

Írta: Hyan Hans.

Fordította: Jeanette.

Amerikai—chinai detektív-regény a jelenkorból.

XII. (54)

A missionárius leánya.

Midőn Pretorius Pál és Monis a Shike kíséretében megérkeztek, a hittérítők lekötözve és a megtérítettekkel ápolva találtak sátrában.

Az öreg ember nagyon gyenge volt. Halk hangon beszélt és megeskélte Pált, hogy nem nyugszik addig, míg Angelikát fel nem találandja. És a legnagyobb erőfeszítéssel bár, azt beszélt el, hogy egy chinai fiú, aki a templomban a bátyányisten háta mögött volt elbujva, míg Tachmanek raboltak láttá, hogy egy Jankove (tulajdonképpen vörös ördögöt jelent; de európaiat értenek alatta) volt közöttük, ez tartotta az elájult leányt magánál a nyeregben.

Pál szíve hevesebben dobogott, mikor meghallá, hogy egy fehér ember a boxerek vezetője. Egy jelentőségteljes pillantást vetve a detektívre, az ajtóhoz rohant, hogy ismét lóra ujjon. A hittérítő ismét ágyához szökté őt.

— En vagyok elfogatásának oka, — mondá nagy erőfeszítéssel, — az én veszedelmes szenvedélyem pillangóimhoz.

Székényeire muatott, melyek bár szétrombolva, de tartalmuk a benszültöttek tisztán felszöve és ismét helyére álltva volt.

— Hozott oly nagy csapást szegény Angelikámra... ha Tachmanok megölték volna, ugy nem zúgolódnék Isten akarata ellen, de élve ezen embertelenségek kiszolgáltatva lenni, ezen fegyelmezetlen vad csorda dühének áldozatává esni — nem, ezt nem akarhatja a jó Isten!... Kedves jó barátom, segítsen rajtam! Könyítse meg halálosamat, igérje meg, hogy megmenti Angelikámat!

A falbeliek házascskáiban a Tachmanok, majdnem semmit sem hagytak. Mindent, ami elvihető volt elvittek, amit pedig otthagytak, azt összerombolva a piszokba taposták.

A fiatal német megszorítá a hittérítő kezét, vizsgálva őt.

— Ami lehetőségekben áll, Mr. Johnson, azt megteszük! Ápolja addig jól magát, hogy visszatérve egészségesen fogadhassa unokáját!

Ezzel elbucsuván, nyeregbe ugrott és kis csapata élére állva, elvágatott.

Bár már három nap mult ezezen gaztett elkövetése óta, de a gazfickók, bizonyára időt engedtek meg gaztettük folytatására és

amennyiben gyalog voltak, nem lehettek még nagyon messze sem.

Nyomukat felfedezni, a röviddel ezelőtt erős záporosdól átázott földön nem volt csekélység.

Az est beálltával pedig az üldözőknek egy más, bár borzalmas jel mutatá az irányt, melyen a boxereket üldöznök kell.

Az égboltozat előttük vérvörös lett. Két angol mérőföldnyire tőlük, egy falu állott lángban és ezzel egyidejűleg halk, a szót által idehajtott, jajkiáltás hangzott fel.

— Előre gallopan! — kommandozott Pretorius és vadul száguldozt tova a síkságon.

Es e lovasok meg sem álltak mindaddig, míg a falu közepébe a rablók közé nem értek.

Hej, hogy villogtak itt Shikek kardjai. Ez emberek, kik határtalan megvetéssel viseltettek a chinaiak iránt most vérszomjas fenevadként rohantak a meglepetett Tachmanokra.

Oh, ezt nem szokták a Boxer urak meg!

Ha ők jöttek, mindenki elmenekült előlük és ha egy-egy ember ellentállt, az alabárd és fegyverték alatt elhulott.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sz. A. Kolozsvár. Szívesen és örömmel adjuk közre munkáit és még mi tartozunk köszönettel ötletes és szellemes írásáért.

Felelős szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉ R.

RONAI mulató! BIAZINI szálí dal

Ma és a következő napokon teljesen új műsor.

Révész Erna,

előadó művésznő.

Göndör Aurél

az ország legjobb alakító művésze, Kátsa, kanász és Göre-nóták megteremtője.

Itt először

Soeurs Dolois,

európa legjobb átváltozó művésznői.

Bámulatos! Vandrey Miczi, Csodás!

The 4 Smitt's

a világ, legkisebb és legjobb kerékpárosai.

G r u m a n !

kolozsvár kedvencz komikusa.

Györffi Ida

A megálmodott vőlegény.

Bohózat.

Jean, mint nagyságos ur.

Bohózat.

Továbbá az összes szerződöttett művészek fellépte.

Belépti díj 1 korona.

Kezdeté 8 órakor. Fentartott helyek.

Gerő József, Rónai János, művezető, szálloda-bérlő igazgató.

Október 1-étől kezdve

kiadó

Bolt-helyiségek

Deák Ferenc-utca 12. sz. a.

(Adler-féle ház.)

Ugyanott

Egy utcza emeleti lakás

2 szoba és konyha.

— Értekezhetni: —

GOMBOS FERENCZ

nyomdatulajdonosnál,

az „Ujság” kiadóhivatalában.

Diszokmánnyal kiténtetve!

Bernáth E. Sándor varrógép kerékpár

nagy raktára és hangszóró-üzlete) Kolozsváron a n. kir. posta- és táv. szállítója)

Összes ármatat havi részletfizetésre is adom és azokról 5 évig felelek. — Szakszerű villamos világítással és motorerőre berendezett mechanikai műhelyemben a javításokat gyorsan és jutányos árban készítem. Nikkelezéseket, különféle színi emallírozásokat saját fűrdőben és kencek

Árverési hirdetmény.

Ezennel közzhírre teszi alólt igazgatóság, hogy a **Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank** zálogostályánál elzalogosított s **f. évi 1904. május hó végéig lejárt és még ki nem váltott tárgyak** az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adni és pedig:

az I. osztályu tárgyak, ugymint: **ruha-neműek, háziesszók, árak stb.** árverése lesz **folyó évi augusztus hó 9-én.**

A II. osztályu tárgyak, ugymint: **arany-, ezüstneműk, ékszerek stb.** árverése lesz **folyó évi augusztus hó 17-én.**

Az árverések az intézet helyiségében mindig **délután 3 órakor kezdődnek.**

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitett tárgyat az árverés kezdete előtt még kiváltani, a már eladott tárgyakból a bejött többlet őt illeti.

A vevő tartozik a vételért rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni.

Kolozsvárt, 1904. július 19-én.

Takarékpénztár és Hitelbank
igazgatósága.

Magyar kir. belügyminiszter.

Árlejtési hirdetmény.

A Kolozsvárott, a Hunyadi-téren emelkedő

Nemzeti Színház

építkezésének következő munkacsoportjaira vonatkozólag:

1. Föld és kőmives munka,
2. ácsmunka,
3. bádigos munka,
4. szerkezeti vasmunka,
5. vasanyag munka,
6. facement munka,
7. aszfalt munka,
8. fűtési és szellőztetési munka,
9. vízvezetési munka,
10. csatornázási munka.

1. Az árlejtésen csupán képesített és iparendélylyel bíró hazai iparosok vehetnek részt.

2. Ajánlat az egyes munkacsoportokra csak külön-külön tehető.

3. A tervek, munkakivonat, ajánlati úrlap, szerződési mintalap, vállalati általános és részletes feltételek a **kolozsvári államépítészeti hivatalnál** a rendes hivatalos órák alatt és **Szilágyi Lajos** műszaki tanácsosnál (Budapest, VI. Teréz-körút 40—42. sz.) d. u. 3—6 óráig megtekinthetők s ugyanott a fűtési és szellőztetési, valamint a vízvezeték berendezési munkákra pályázók az építkezés 5. alaprajzi és 3 metszeti rajzlapját 25 (huszonöt) koronaért, a szerkezeti vasmunkákra pályázók pedig a szerkezetek szabvány rajzlapját 3 (három) koronáért megszerezhetik; hol az igényelt felvilágosítások is nyerhetők. — Ugyanott, a vállalati általános és részletes feltételek, munkakivonat, szerződési és ajánlati minta átvehetők.

4. Tartoznak a pályázók az ajánlati úrlapon és a munkakivonat végén számokkal és betűkkel az egységárakra vonatkozó azt a százalékos engedményt, esetleg felülfizetést — az eredményezett végösszeg jelzésével — feltüntetni, melylyel az illető munkanemet vagy szállítást elvállalni hajlandók; mindkét okmány az ajánlattevő által aláírandó. — Csak azok az ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek a kiszolgáltatott munkakivonaton és ajánlati úrlapon tettek.

5. Az egy koronás bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok, az ivenként 30 fillérrel bélyegzett mellékletekkel együtt, legkésőbb **folyó évi augusztus hó 19-én déli 12 óráig** a kolozsvári államépítészeti hivatalhoz nyújtandók be, ugyanott asnap délután 2 órakor fognak az építő-bizottság által nyilvánosan felbontatni.

A lepecsételt boríték az ajánlat tárgyát képező munka megjelölésével következőképen czimezendő:

A Kolozsvári Nemzeti Színház
építő-bizottságának

Kolozsvár
Államépítészeti hivatal.

Ajánlat a
munkákra vonatkozólag.

6. Egyebekben az állami és törvényhatósági épületek létesítésénél mérvadó vállalati általános feltételt 5. §-ának határozmányai a versenytárgyalásra és ajánlatokra nézve kötelezők.

7. Fenntartja magának az építési bizottság azt a jogot, hogy az ajánlattevő vállalkozók közül, a jutányosság szem előtt tartása mellett, a munka végrehajtásával azt a vállalkozót bizza meg, ki a jó és helyesen készítenő munkák teljesítése iránt már eleve is a legtöbb biztosítékot nyújtani képes.

8. Tartoznak ajánlattevő vállalkozók az ajánlatokhoz csatolandó munkakivonatban megjelölt előirányzati összeg (tehát nem ajánlati összeg) 5%-ának megfelelő bántpénzt a budapesti m. kir. állampénztárnál (vámház), vagy a kolozsvári m. kir. adóhivatalnál, legkésőbb az ajánlatok beadására kitűzött határidő előtt egy nappal, vagyis **1904. évi augusztus hó 18-án déli 12 óráig** akár készpénzben, akár állami letétre alkalmas értékpapirokban letenni és a letétjegyet az ajánlathoz csatolni.

8. Ajánlattevő vállalkozók tartoznak az ajánlatuk kiegészítéséhez szükséges anyag és gyártmány mintákat, az építő-bizottság ez iránti felszólításának vételétől számított három nap alatt bemutatni.

Budapest, 1904. évi július 23-án.

3431 2—2 M. kir. belügyminiszter.

Sz.: 2460—1904.

Pályázati hirdetmény.

Kolozsvármegye kolozsvári járásában lemondás folytán megüresedett sólyomkői segédjegyzői állás betöltése céljából **ezennel pályázatot hirdetek.**

Ezen állás évi javadalmazása még ez idő szerint **600 korona fizetés és 120 korona lakpénz.**

Felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt és eddigi szolgálatukat igazoló pályázati kérésüket **feleltes hatóságuk útján** hozzám **folyó év augusztus hó 12-ig** annál is bizonyosabban adják be, mivel a későbbben beérkezett folyamodványokat tekintetbe nem veszem.

A jegyzői oklevéllel bírók előnyben részesülnek.

A választást **folyó évi augusztus hó 14-én** a sólyomkői körjegyzői iroda helyiségében fogom megtartani.

Kolozsvárt, 1904. évi július hó 30-án.

Hankó Veress Károly,
főszolgabíró.

3441 1—2

A Budapesten székelő

Hazai Leszámitoló- és Takarékszövetkezet

előnyös feltételek mellett folyósít 1/4-évenként, 2 1/2 vagy 5 év alatt, avagy 60 és 120 havi részletekben törleszhető annuitásos

SZEMÉLYHITELT

állami, közigazgatási és magánhivatalnokoknak, valamint katonatiszteknek, kereskedőknek és iparosoknak; továbbá

TÁRCZAHITELKÖLCSÖNT

nyújt kereskedőknek; ugyancsak

JELZÁLOGHITELKÖLCSÖNÖKET

10 évtől 65 évig terjedhető visszafizetésre bármely összeg erejéig engedélyez egy elsőrangú hazai pénzintézet útján a legkedvezőbb feltételek mellett.

3406 Bővebb felvilágosítással szolgál: 9—15

kolozsvári vezérképviselők

Kolozsvár, Ferencz József-ut 2. sz. I. em.

Eladó

Kolozsvárt, az Unió-utcában,
két egymás mellett levő

emeletes ház,

a Rózsa-utcában pedig egy
földszintes ház.

Részletes értesítés kapható:

Dr. Czikmántori Ottó ügyvéd
irodájában.

3442 1—1

Elektrotechnikai szakiskola

laboratoriummal és tan-
műhelyekkel egybekötve

POZSONYBAN.

Folyó évi szeptember hó 5-én nyílik meg az **1-ső évfolyam** oly növendékek számára, kik elméletileg és gyakorlatilag **(két évfolyam alatt)** **elektrotechnikusokká** (üzemhivatalnokokká) stb. kívánják magukat kiképeztetni.

Felvételi életkor: 15 évtől 30 évig. **Előképzettség:** Nehány közép- vagy polgári, kereskedelmi- vagy ipariskolai osztály.

Az elektromos erőnek hajtó- és világítási, nemkülönben vegyszeti gyári czélokra állandóan növekedő értékesítése tanácsossá teszi a tisztelt szülők, (gyámok) részére, hogy fiaikat (gyámoltjaikat) a fentjelzett szakiskolába való belépés által e szép és sokat ígérő hivatásnak szenteljék.

Bejelentések naponként.

Az igazgatóság programot, tervezet stb. kívánatra azonnal küld és közelebbi felvilágosítással szolgál

az Igazgatóság.

3432 3—6

Eladó

tordai gypsgyári

8%-ot kamatozó

elsőbbsegek.

4 drb. tordai gyps- és műtrágyagyári **elsőbbsegi részvény** — melyek 8% kamatozást biztosítanak

Eladó!

Bővebb felvilágosítást lapunk kiadó-hivatala nyújt.

Feltűnést keltő

árak!

Női cugos cipő	2.40	Női fűzős cipő fekete és színes	2.60	Női gombos cipő	2.75	Női fűzős cipő box-calf	3.50
Férfi cugos cipő borított és sima	2.50	Férfi hegymászó cipő	3.—	Férfi cugos vagy fűzős box vagy sevrán	4.—	Fekete női félcipő	1.80
Női félcipő színes	1.80	Női szürke vitorlavász. félcipő	90 k.	Férfi vitorlavász. szürke félcipő	1.—	Női félcipő gummival	1.20
Fekete és színes fűzős cipők leánykák részére	1.80	Fekete és színes gombos cipők leánykák részére	2.—	Fekete és színes fűzős v. gomb. gyermekcipő	1.50 és feljebb	Női szalon cipő lakt vagy zergebőr	1.30

Különlegesség:

8440 2—30

„Goodyear Welt“ American boots!

TURUL

cipőgyár r.-t., főraktára:

KOLOZSVÁRTT

Wesselényi Miklós-utca 6. sz. a.

